

---

8 AVVN

AVVN

Aan de orde is het **tweeminutendebat AVVN (CD d.d. 12/09)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat AVVN, naar aanleiding van een commissiedebat dat eerder vandaag is gehouden. Ik heb begrepen dat u daarbij uitvoerig heeft gedebatteerd en ruim de tijd heeft genomen. Ik heet u van harte welkom in deze zaal. Ik heet uiteraard de minister van harte welkom. Ik begrijp dat dit zijn eerste keer is in deze zaal. Welkom dus. Wij wensen u hier dan ook veel succes en plezier, want het is toch altijd weer ... Ik weet uit ervaring dat het qua perspectief enorm uitmaakt of je daar zit of hier zit, hoewel ik zelf nog niet in vak K heb gestaan. Ik wens u daar veel plezier mee.

We hebben zeven sprekers van de zijde van de Kamer. We hebben best een krap tijdschema, dus ik ga meteen van start met de eerste spreker: de heer Paternotte namens D66.

De heer Paternotte (D66):

Voorzitter. 400 jaar oud zijn de relaties tussen Nederland en Taiwan. Inmiddels is Taiwan een levendige democratie en toevallig ook de belangrijkste zakenpartner van ons belangrijkste bedrijf: ASML. Taiwan staat steeds meer onder druk van pogingen van China om de 24 miljoen Taiwanese te isoleren in de internationale gemeenschap. VN-resolutie 2758 wordt misbruikt om vertegenwoordiging van Taiwan in de internationale gemeenschap te blokkeren. Het is tijd dat wij met zo veel mogelijk democratische landen uitspreken dat we dat isolement niet willen en dat we de deur weer open willen zetten naar deelname van Taiwan in die internationale organisaties. Daarom heb ik de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat VN-resolutie 2758 uit 1971 zich uitsprekt over de status van de Volksrepubliek China, maar niet oordeelt dat de Volksrepubliek China soevereiniteit over Taiwan geniet en ook niet oordeelt over de toekomstige deelname van Taiwan aan de Verenigde Naties of andere internationale organisaties;

constaterende dat deze resolutie door de Volksrepubliek China wordt ingezet om vertegenwoordiging van Taiwan te blokkeren;

overwegende dat ook Nederland belang heeft bij vertegenwoordiging van Taiwan in organisaties als ICAO en de WHO;

overwegende dat het toelaten van dergelijke vertegenwoordiging van Taiwan geen obstakel hoeft te vormen voor het Nederlandse één-Chinabeleid;

overwegende dat onder andere in Australië al is besloten niet mee te gaan in de nieuwe interpretatie gebruikt door de Volksrepubliek China;

verzoekt de regering te erkennen dat VN-resolutie 2758 niet oordeelt over de toekomstige deelname van Taiwan aan de VN of andere internationale organisaties, dit tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties actief uit te dragen en te pleiten voor vertegenwoordiging van Taiwan in voornoemde organisaties;

verzoekt de regering tevens om steun te zoeken voor deze lijn binnen de EU,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Paternotte, De Roon, Van der Lee, Van der Burg, Kahraman, Vermeer, Boswijk, Teunissen, Van Baarle, Ceder, Stoffer, Dassen en Eerdmans.

Zij krijgt nr. 214 (26150).

Ik voel een hele spannende stemming aankomen over deze motie.

Dank voor uw inbreng, meneer Paternotte. De volgende spreker van de zijde van de Kamer is de heer Ergin namens DENK.

De heer Ergin (DENK):

Voorzitter, dank u wel. We hebben elkaar vanochtend uitvoerig gesproken. Mijn fractie is van mening dat het tijd is om het beleid ten aanzien van Israël aan te scherpen. Om dat te doen heb ik hier drie moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Internationaal Gerechtshof een gezaghebbend advies heeft vervaardigd over de bezette Palestijnse gebieden;

overwegende dat dit advies verplichtingen meebrengt voor de internationale gemeenschap;

verzoekt de regering om tijdens de AVVN en bij andere internationale gremia als inzet te hanteren dat op grond van het ICJ-advies aanvullende internationale maatregelen nodig zijn tegen Israëls annexatiebeleid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Ergin, Van Baarle en Dobbe.

Zij krijgt nr. 215 (26150).

De heer **Ergin** (DENK):
De tweede motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Internationaal Gerechtshof stelt dat de regering stappen moet ondernemen om handels- of investeringsrelaties "te voorkomen" die bijdragen aan de instandhouding van de illegale situatie gecreëerd door Israël in de bezette Palestijnse gebieden;

constaterende dat "voorkomen" in de Van Dale wordt beschreven als "verhinderen", "belemmeren", "beletten" of "zorgen dat iets niet gebeurt";

constaterende dat de regering op dit moment alleen "ontmoedigt" en dat dit volstrekt onvoldoende is;

verzoekt de regering het ontmoedigingsbeleid om te zetten naar verhinderingsbeleid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Ergin, Van Baarle en Dobbe.

Zij krijgt nr. 216 (26150).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Israël het internationaal recht op flagrante wijze schendt;

verzoekt de regering om tijdens de AVVN te bepleiten dat er een internationaal handelsembargo tegen Israël moet worden ingesteld om de oorlogskas van de criminele Israëlische regering af te knippen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Ergin en Van Baarle.

Zij krijgt nr. 217 (26150).

De heer **Ergin** (DENK):
Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:

Dank u wel, meneer Ergin, voor uw inbreng namens DENK. De volgende spreker van de zijde van de Kamer is mevrouw Dobbe namens de SP.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Dank u wel, voorzitter. We hebben uren gedebatteerd vandaag, maar toch was het niet genoeg. We ronden nu toch een mooi debat af met deze minister, die voor de eerste keer in deze Kamer is. Ik denk dat we elkaar nog heel vaak hier zullen treffen.

Ik ben blij met de toezegging van vandaag om te bezien of we vrouwenorganisaties in Afghanistan kunnen ondersteunen. Ik ben ook blij met de toezegging om te pleiten voor het verlengen van het feitenonderzoek, de missie, in Sudan, inclusief de bijbehorende middelen.

Ik was minder blij met de beantwoording over het aanspreken van de regering van Israël op wat er gebeurt in de Westelijke Jordaanoever en in Gaza. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Israël in juni de grootste annexatie van Palestijns grondgebied op de Westoever ooit heeft voltrokken;

constaterende dat deze annexatie in strijd is met internationaal recht;

constaterende dat het Internationaal Gerechtshof in juli de uitspraak heeft gedaan dat Israël zich uit de Palestijnse gebieden moet terugtrekken, en andere landen, waaronder Nederland, de verplichting hebben naar deze uitspraak te handelen;

verzoekt de regering de illegale annexatie door Israël publiekelijk te veroordelen en bilaterale sancties tegen de Israëlische regering in te stellen zolang er geen Europese sancties zijn, om ervoor te zorgen dat de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof wordt nageleefd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Dobbe, Ergin en Teunissen.

Zij krijgt nr. 218 (26150).

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel, mevrouw Dobbe, voor uw inbreng namens de SP. Dan nodig ik mevrouw Piri uit namens GroenLinks-PvdA.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):

Dank u wel, voorzitter. Ik verwacht van de regering niet dat ze pro-Palestijns zijn. Ik verwacht van de regering ook niet dat ze pro-Israëliësch zijn. Ik verwacht van deze regering, en zeker van deze minister, dat ze pro-internationaalrecht zijn. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Internationaal Gerechtshof in Den Haag heeft geoordeeld dat er een duidelijk risico bestaat dat met de F-35-gevechtsvliegtuigen van Israël ernstige schendingen van het humanitaire oorlogsrecht worden gepleegd in de Gazastrook;

constaterende dat het Internationaal Gerechtshof heeft geoordeeld dat er een reëel en dreigend risico is op genocide in de Gazastrook;

constaterende dat het Internationaal Gerechtshof heeft geoordeeld dat Israël het verbod op rassenscheiding en apartheid in de Palestijnse gebieden schendt;

constaterende dat de aanklager van het Internationaal Strafhof heeft gevraagd om arrestatiebevelen voor de drie leiders van Hamas, premier Netanyahu en minister Gallant;

overwegende dat het kabinet heeft aangegeven zich te beraden op het huidige beleidskader ten aanzien van Israël en de Palestijnse gebieden;

verzoekt het kabinet om, voor behandeling van de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken, de Tweede Kamer te informeren over de consequenties van de uitspraken van nationale en internationale rechtshoven voor het kabinetsbeleid ten aanzien van Israël en de Palestijnse gebieden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Piri, Ergin, Dobbe en Paternotte.

Zij krijgt nr. 219 (26150).

Dank u wel, mevrouw Piri, voor uw inbreng namens GroenLinks-PvdA. Dan is het woord aan de heer Kahraman namens Nieuw Sociaal Contract.

De heer Kahraman (NSC):

Dank u wel, voorzitter. Omdat wij vandaag geen tweede termijn hadden in het commissiedebat wil ik toch gebruik-

maken van dit tweeminutendebat. Ik zal geen motie indienen; laat ik alvast een voorwaarschuwing geven.

Allereerst wil ik de minister bedanken voor zijn antwoorden en zijn persoonlijke betrokkenheid bij dit onderwerp.

Voorzitter. In mijn betoog heb ik vooral aandacht besteed aan mensenrechten, specifiek aan de situatie van vrouwen in Afghanistan, die niet langer mogen zingen of zelfs spreken in het openbaar, aan de vrijheid van godsdienst wereldwijd en aan de oprichting van een IS-tribunaal voor de vervolging van IS-strijders.

Voorzitter. Met betrekking tot het IS-tribunaal heb ik het volgende. Er wachten nog altijd meer dan 1.000 jezidivaders en -moeders op de terugkeer van hun dochters, die tot op de dag van vandaag door IS-aanhangers als slaven worden vastgehouden. De misdaden tegen de menselijkheid door IS mogen niet onbestraft blijven. Duizenden nabestaanden van vermoorde of vermiste slachtoffers wachten nog steeds op gerechtigheid. Daarom is een IS-tribunaal noodzakelijk. Ik dank de minister voor zijn antwoord om dit voortvarend op te pakken door bijvoorbeeld al op korte termijn deel te nemen aan een anti-ISIS-coalitievergadering, die na de VN-vergadering zal plaatsvinden. Daarmee kom ik bij mijn laatste verzoek aan de minister. Kan hij toezeggen dat hij de Kamer op de hoogte zal houden van de vorderingen op dit dossier?

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Kahraman, voor uw inbreng namens NSC. Ik heb begrepen dat de heer Van der Burg afziet van zijn tweede termijn. Dat geldt ook voor de heer De Roon. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van deze termijn van de zijde van de Kamer. We hebben zes moties. Ik kijk heel even naar de minister om te zien of het hem ook in tien minuten zou lukken zich voor te bereiden, want dan kan het volgende tweeminutendebat ook van start. Dat is het geval. Dan schors ik tot 16.50 uur.

De vergadering wordt van 16.40 uur tot 16.50 uur geschorst.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat AVVN naar aanleiding van een commissiedebat dat eerder vandaag is gehouden. Ik heet de minister wederom van harte welkom. Er staat een hele volle tribune op u te wachten. Die zijn erg nieuwsgierig. Ze zijn er speciaal voor u. We hebben volgens mij nog een of twee vragen en de appreciatie van de moties. Ik geef u daartoe het woord. De minister.

Minister Veldkamp:

Hartelijk dank, voorzitter. Het is heel goed om hier te staan in de plenaire zaal. Het is voor mij de eerste keer als minister van Buitenlandse Zaken. Welkom aan de mensen op de publieke tribune. Daarnet ging het nog over Groningen — dat is heel belangrijk — en nu gaan we door naar de rest van de wereld. Ik ben vaak genoeg in Groningen geweest om te weten dat de wereld er vandaaruit weer anders uitziet dan vanuit Maastricht, dus de verbinding is gelegd.

Voorzitter. We hadden een aantal moties. De eerste motie, die op stuk nr. 214, was van de heer Paternotte en vele ondertekenaars, en ging over Taiwan. Ik geef graag aan dat resolutie 2758 van de VN-Veiligheidsraad, die hij daarbij noemde, vertegenwoordigers van de regering van de Volksrepubliek China als de enige wettige vertegenwoordigers van China in de Verenigde Naties erkent. De resolutie zegt inderdaad niets over de status van Taiwan. Waar nodig zal Nederland terugduwen op politisering van die resolutie door de Volksrepubliek China, in coördinatie met andere EU-lidstaten en gelijkgestemde partners. Nederland heeft, zoals bekend, een één-Chinabeleid, wat betekent dat Nederland geen diplomatieke betrekkingen met Taiwan onderhoudt. Nederland zet zich in voor een betekenisvolle deelname van Taiwan aan internationale organisaties waar deelname van mondiaal of Nederlands belang is, zoals op het gebied van gezondheid, politesamenwerking, klimaat of burgerluchtvaart. Daarmee kom ik tot de appreciatie "oordeel Kamer" voor deze motie, met deze inleiding en aantekening.

De voorzitter:

Bij de motie op stuk nr. 214 noteren we: oordeel Kamer. De motie op stuk nr. 215.

Minister Veldkamp:

De motie op stuk nr. 215 gaat over de maatregelen en Israëls annexatiebeleid. Ik verwijs naar het debat dat we hebben gehad. Op grond daarvan zeg ik: ontraden.

De voorzitter:

Dan noteren we bij de motie op stuk nr. 215: ontraden, onder verwijzing naar het debat. De motie op stuk nr. 216.

Minister Veldkamp:

De motie op stuk nr. 216 gaat over het ontmoedigingsbeleid omzetten naar een verhinderingsbeleid. Ook daarvoor verwijs ik naar wat er in het debat is besproken en ook daarbij kom ik op het oordeel: ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 216 wordt ontraden. De motie op stuk nr. 217.

Minister Veldkamp:

De motie op stuk nr. 217 van de heren Ergin en Van Baarle gaat over het bepleiten dat de oorlogskas van de criminele Israëlische regering wordt afgeknepen. Gezien hetgeen in het debat is gewisseld en mede gezien de verwoording van het dictum zeg ik: ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 217: ontraden.

Minister Veldkamp:

De motie op stuk nr. 218 van Dobbe, Ergin en Teunissen verzoekt de regering om bilaterale sancties tegen de Israëlische regering in te stellen. Zoals u weet, gaat het op dit moment ook over EU-sancties tegen gewelddadige kolonis-

ten en zijn er twee sanctiepakketten aangenomen. Het gaat op dit moment niet over sancties tegen de Israëlische regering. Mede op basis van wat er gewisseld is in het debat, zeg ik: ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 218: ontraden.

Minister Veldkamp:

Dan kom ik op de laatste motie, die op stuk nr. 219, van mevrouw Piri. Deze vraagt om een brief voor de begrotingsbehandeling over de consequenties van rechterlijke uitspraken. Ik zal mijn best doen om op elk onderdeel van de considerans de Kamer snel te informeren, maar ik vind de considerans wel erg uitgebreid. Er is bijvoorbeeld helemaal niet gezegd dat het ICC arrestatiebevelen zal uitgeven en, zo ja, wanneer. Dat is nog onder de Pre-Trial Chamber. Dat is dus nog onder de rechters van het Internationaal Strafhof. Overigens zijn er ook zaken die mogelijk nog helemaal niet bekend zijn voor de begrotingsbehandeling, zoals de uitspraak over de F-35. Die komt mogelijk later. Op grond daarvan zeg ik dat er elementen in zitten waardoor dit geen recht doet aan de rechtsgang en kom ik daarmee ook op een ontraden. Ik zeg wel dat ik zal pogen om de Kamer spoedig te informeren. Daar doe ik mijn best voor.

De voorzitter:

Oké, maar we noteren "ontraden" bij de motie op stuk nr. 219.

Minister Veldkamp:

Ja.

Tot slot, voorzitter. De heer Kahraman had geen motie, maar wel een aantal opmerkingen. In het commissiedebat heeft hij ook aandacht gevraagd voor het IS-tribunaal. Verder vroeg hij aandacht voor vrouwen en meisjes in Afghanistan en voor religieuze vrijheden. Daar zet ik me inderdaad voor in.

De heer Kahraman verzocht mij om de Tweede Kamer op de hoogte te houden van de vorderingen rond het oppakken van het initiatief voor een tribunaal tegen ISIS. Uiteraard, dat doe ik graag. Ik zal mij bij de Algemene Vergadering van de VN hiervoor inzetten. Ik zal de anti-ISIS-coalitievergadering op 30 september in Washington bijwonen. Ik zal aandacht vragen voor deze problematiek. Zodra dat iets meer is ausgereift — excuus voor het Duitse woord; we hadden vandaag Franse en Engelse woorden in het debat, maar nog geen Duitse — zal ik de Kamer informeren. Daar doe ik mijn best voor.

Dank u, voorzitter.

De voorzitter:

Ik dank u voor de beantwoording en de appreciatie van de moties. We zijn hiermee aan het einde gekomen van deze termijn.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Ik attendeer de leden erop dat er zo dadelijk een stemming gaat zijn. We hebben nog één tweeminutendebat daartussen, zodat iedereen zich nog kan beraden en waar nodig zich tot de fractie kan verhouden. Ik schors tot 17.00 uur. Dan gaan we door met het tweeminutendebat. Afhankelijk van hoelang dat debat duurt, vindt de stemming aansluitend daaraan plaats. Ik schors voor vijf minuten.

De vergadering wordt van 16.55 uur tot 17.00 uur geschorst.